

Kehely

Ötvösgyűjtemény

Leltári szám:	53.730.1
Alkotó:	L.B.
Készítés ideje:	17. SZÁZAD 15. századi elemekkel
Készítés helye:	Brassó (feltehetően)
Jelzés:	talpperemén beütve brassói (?) „LB” mesterjegy
Anyag:	aranyozott ezüst; zománc
Technika:	öntött; trébelt
Méretek:	magasság: 19,4 cm szájátmérő: 9,5 cm talpátmérő: 13 cm súly: 296,3 g

Hatkaréjos talp, vízszintes peremmel, amelyre áttört, függőleges indás díszű szalag ül. A talp alsó részét trébelt páros akantuszlevelek díszítik, hatszögbe átmenő, felnyúló kúpos részét csipkés öv zárja. A kehely szárát két hatszög átmérőjű elem alkotja, melyek oldalain vésett rozetták helyezkednek el. A szár közepén a nódusz lapított gömb formájú, levelekkel díszített, középvonalán hat, kiugró rombusz formájú elemmel. A rombuszokba vésett, fekete zománccal kitöltött betétdíszeket helyeztek, amelyeken különböző motívumok váltakoznak: egyiken rozetta, a másikon gótikus M betű, a harmadikon talán IHS monogram, a maradék kettő nem értelmezhető, egyik elveszett. A kupa aranyozott ezüst, a szárhoz közeli részén meghatározhatatlan korú javítás nyomai.

A kehely talppereme belső oldalán L. B. mesterjegy, a monogram felett talán a brassói jegyekre jellemző korona-elem látható, amely azonban erősen elmosódott. A mestert eddig nem sikerült meghatározni. A talp belső oldalán egy vésett felirat fut körbe: KÉSZÍTETTE ST. P. 1634. Az évszám közepére még egy ék alakú száraból szerkesztett latin keresztet is véstek. A felirat alapján a tárgy erdélyi vagy magyarországi eredete, vagy legalábbis használata egyértelműnek látszik. Az St. betűk a Stephanus név rövidített formája is lehet, s a donátorra utalhat. A szárgyűrűk és a nódusz legjobb párhuzamai a 15. századi kelyhek között találhatóak (vö. H. Kolba, Judit: *Liturgische Goldschmiedearbeiten im Ungarischen Nationalmuseum 14.–17. Jahrhundert*. Budapest, 2004, 33–37, Abb. 13–33.), ami arra is utal, hogy ez a három elem egy korábbi kehelyből származhat, amelyeket 1634-ben újra felhasználtak. Származási helye nem ismert.

A darab gróf Vigyázó Ferenc (1874–1928) gyűjteményéből származik; 1950-ben, a Magyar Tudományos Akadémiától vette át az Iparművészeti Múzeum.

Terdik Szilveszter

Irodalom

- *Közöletlen.*

